

Jaarstukken 2016

gemeente
gouda

3.4 Jeugd, onderwijs en sport

Bij de foto:

De officiële opening van het Kindcentrum Westergouwe vond plaats in augustus 2016. Het kindcentrum in de nieuwe woonwijk Westergouwe verzorgt opvang en onderwijs voor kinderen in de leeftijd van twee tot en met twaalf jaar.

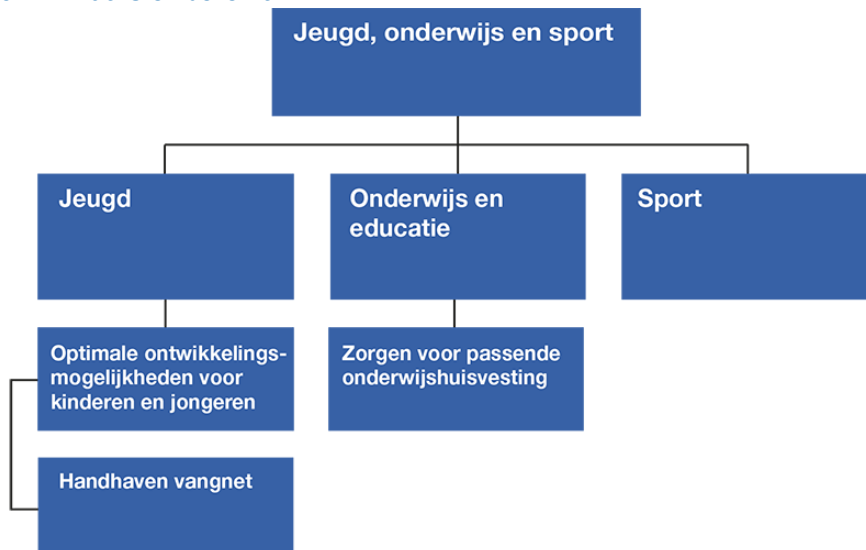
Over het programma:

In de beleidsnota 'Iedereen doet mee; met gebundelde krachten werken aan participatie, zelfredzaamheid en groei naar zelfstandigheid 2014-2018' zijn de doelstellingen voor het sociaal domein geformuleerd. Deze omvatten de programma's 2. Zorg (Wmo), 3. Werk en Inkomen en 4. Jeugd, Onderwijs en Sport.

De transformatie is erop gericht mensen te ondersteunen bij zorg- en ondersteuningsvragen op een wijze die past bij hun persoonlijke situatie, hun mogelijkheden en hun sociale netwerk en dat tegelijkertijd de kosten van de zorg en ondersteuning afnemen.

We werken met veel partijen samen die zich met zorg, onderwijs, kinderopvang en vrijetijdsbesteding bezig houden om de jeugd beter en preventiever te kunnen bereiken zodat kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.

3.4.1 Wat is er bereikt?

3.4.2 Wat is ervoor gedaan?

Preventieve aanpak

In 2016 heeft de gemeente het preventieve beleid voor jeugd voortgezet. Dit houdt het volgende in: voorlichting, toegankelijke informatie en advies, preventieprogramma's, vroegsignalering en versterking van de netwerken die deze preventie effectief kunnen maken. Dit gebeurde zoveel mogelijk op plaatsen zoals school en de kinderopvang, maar ook op plekken waar moeders bijeen komen (koffieochtenden) en thuis.

Daarbij is met veel lokale partners samengewerkt op het gebied van preventie. Ten behoeve van een nog effectievere samenwerking zal de gemeente haariegerol in 2017 versterken.

Jeugdhulp op school

In 2016 zijn nieuwe resultaten zichtbaar van de transformatie in de vorm van onderwijszorgarrangementen. Het gaat bij deze arrangementen om een combinatie van onderwijs en zorg voor leerlingen welke niet in staat zijn onderwijs te volgen zonder jeugdhulp. Om deze arrangementen mogelijk te maken, is er een goede samenwerking tussen scholen, sociaal teams en zorgaanbieders. De leerling krijgt hiermee ondersteuning in zijn eigen leefomgeving.

Er zijn ook afspraken gemaakt om de administratieve lasten te beperken daar waar het korte, snelle ondersteuning betreft. Er kan dan een onderwijszorgarrangement worden geboden zonder beschikking. Het betreft dan Jeugdondersteuning Op School (JOS). Alle leerlingen van alle reguliere voortgezet onderwijs scholen in Midden-Holland kunnen deze vorm van hulp nu krijgen. Door vroege signalering op school kan eerder ondersteuning volgen en is in veel gevallen geen specialistische hulp nodig. Bovendien geldt dat wanneer specialistische hulp wel nodig is, deze korter kan duren vanwege de vroege signalering.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)/ Sociaal Team Jeugd is de plek waar kinderen, jongeren tot 23 jaar en hun ouders terecht kunnen voor vragen op het gebied van opgroeien, opvoeden en jeugdhulp. Er zijn Centra voor Jeugd en Gezin in Noord, Oost en West Gouda.

Jeugdbeschermingstafel

Sinds januari 2015 is de toeleiding van kinderen/jongeren naar de Raad voor de Kinderbescherming geregeld door middel van de Jeugdbeschermingstafel Midden-Holland. In 2016 is een evaluatie van de Jeugdbeschermingstafel uitgevoerd onder professionals en onder cliënten. Cliënten beoordelen de jeugdbeschermingstafel gemiddeld met een 7,6. Een positief resultaat, gelet op de ingrijpende en voor ouders vaak lastige besluiten die aan de tafel worden genomen. Ook de beoordeling van de professionals is over het algemeen positief. Verbeterpunten zijn meegenomen in het plan van aanpak 2017.

Veilig thuis

In 2016 heeft Veilig Thuis een doorontwikkeling gemaakt. Door een nieuw registratiesysteem kan er efficiënter gewerkt worden en zijn de werkprocessen van het voormalig AMK (Advies en Meldpunt Kindermishandeling) en SHG (Steunpunt Huiselijk Geweld) geïntegreerd. Het aanvankelijk negatieve oordeel van de Inspectie na het eerste onderzoek in november 2015 wordt omgebogen in de waardering 'voldoende'. Om dit te bereiken heeft Veilig Thuis verbetermaatregelen doorgevoerd en extra formatie ingezet. Het aantal adviezen en meldingen bij Veilig Thuis Hollands Midden stijgt echter nog steeds. Daardoor is er ook met de capaciteitsuitbreiding permanent sprake van een (beperkte) werkvoorraad. Een belangrijke oorzaak van de stijging is de aanhoudende toename van de meldingen door de politie. Dit is een landelijk

verschijnsel waar onder meer door de VNG naar een oplossing wordt gezocht. Wel heeft Veilig Thuis Hollands-Midden voldoende zicht op de veiligheid van het gezin.

In de laatste maanden van het verslagjaar bereidt Veilig Thuis zich voor op het tweede onderzoek van de Inspectie in het eerste kwartaal van 2017. Dit richt zich in het bijzonder op de kwaliteit van het inzetten van vervolgotrajecten en de kwaliteit van het uitvoeren van onderzoeken.

Tot slot, de positieve constatering dat de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en sociaal teams in 2016 hebben gezorgd voor een betere samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld.

Aanpak transformatie leidt nog niet tot lagere kosten

In 2016 is gebleken dat de genomen transformatiemaatregelen om de zorgkosten terug te dringen meer tijd nodig hebben. Dit is een landelijk beeld, dat mede ontstaat omdat er ook autonome verwijzers naar jeugdzorgaanbieders (zoals huisartsen en medisch specialisten) zijn. Vele jeugdzorgaanbieders bereikten hun regionaal vastgestelde budgetplafond. Er zijn afspraken gemaakt om te garanderen dat Goudse cliënten toch zorg krijgen als aanbieders het budgetplafond hebben bereikt, indien na een extra beoordeling blijkt dat deze zorg echt nodig is. In 2016 heeft het verlenen van zorg geprevaleerd boven een strakke budgetsturing. Daarnaast blijft de gemeente investeren in maatregelen om de gewenste beweging “de trap af” ook daadwerkelijk te realiseren. De noodzaak hiertoe is groot gezien de sterk afnemende budgetten de komende jaren.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Gemeente Gouda investeert in de verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. In dit kader is de Beroepenthermometer uitgebracht, met als doel jongeren aan te moedigen een opleidingsrichting te kiezen met beroepsperspectief. Daarnaast wordt ingezet op de toeleiding naar werk of, indien dit niet kan, een vorm van arbeidsmatige dagbesteding voor jongeren van het voortgezet (speciaal) onderwijs, het praktijkonderwijs en het MBO onderwijs. Hiermee wordt continu gewerkt aan een sluitend vangnet kwetsbare jongeren en het aantal voortijdig schoolverlaters teruggedrongen.

Voorts is in 2016 de opleiding ‘Smart Technology’ op het ID-college gestart en is het Techniekpunt Gouda opgericht. Hiermee worden jongeren gestimuleerd om in de sector techniek te gaan werken. Het project “Kom binnen bij bedrijven” is dit jaar op 7 april uitgevoerd door de gemeenten Woerden, Gouda, Zuidplas en Bodegraven-Reeuwijk. In totaal hebben 118 bedrijven meegedaan en er zijn 910 bezoekers geweest. Er waren 30 vacatures beschikbaar en 125 stages, leerwerkplekken en werkervaringsplaatsen.

Alle activiteiten in het kader van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt hebben tot gevolg gehad dat er geen stagetekorten zijn en de jeugdwerkloosheid in Gouda in de periode september 2015 - september 2016 is afgenomen met 30% tot 341 werkzoekenden (landelijk een daling van 11,7%).

Onderwijsachterstandenbeleid

Het lokaal onderwijsachterstandenbeleid (OAB) wordt in samenwerking met de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties uitgevoerd. De Rijksuitkering OAB wordt ingezet ten behoeve van voorschoolse educatie, schakelklassen in het primair onderwijs en overige activiteiten voor kinderen met (risico op) een onderwijsachterstand.

Onderwijshuisvesting

De gesprekken met het schoolbestuur van De Goudse Waarden over een andere huisvesting van het lyceum zijn afgerond en daarbij is de gezamenlijk keuze gemaakt om het bestaande gebouw aan de Heemskerkstraat grondig te renoveren. Inmiddels is hiervoor een investeringskrediet in de begroting opgenomen.

Voor het gebouw van de Driestar aan de Clematislaan wordt vervangende nieuwbouw voorbereid op de hoofdlocatie aan het Ronsseplein. Oplevering is gepland in augustus 2017.

Voor een gezamenlijke huisvesting van de (V)So De Ark met het kinderdagcentrum Bloemendaal van Gemiva is na jaren zoeken ook een plek gevonden; het leegkomende schoolgebouw aan de Clematislaan 2. In de begroting is hiervoor een investeringskrediet opgenomen. Als alles volgens plan verloopt, kunnen de kinderen van deze school in de zomervakantie van 2018 naar hun nieuwe onderkomen verhuizen.

Omdat er medio 2016 nog geen concrete plannen waren met het Weeshuiscomplex is het gebruik van een deel van dit complex door de Casimirschool met een jaar te verlengd.

Door toename van het aantal leerlingen bij de praktijkschool Het Segment ontstond er bij deze school een ruimtevraag. Deze is ingevuld door het plaatsen van twee noodlokalen op het schoolplein.

Na oplevering van de eerste woningen in Westergouwe is een tijdelijk schoolgebouw met gymzaal gerealiseerd. De school is in augustus in gebruik genomen door Kindcentrum Westergouwe, dat door drie samenwerkende schoolbesturen,

De Groeiling (RK), Stichting Klasse (Openbaar) en De Vier Windstreken (PC), en kinderopvangorganisatie Quadrant is vormgegeven.

Foto: Gouda Beach Experience: de Markt werd weer omgetoverd in een zomers stadsstrand in het teken van sport, bewegen en speelplezier.

Sport

In 2014 is een Quick Scan 'Sport in Gouda' uitgevoerd, gevolgd door een interactieve bijeenkomst met de Goudse sportclubs in de eerste helft van 2015.

Een eerste aanzet van de nota Sport in Gouda 2020 is in maart 2016 besproken met de VGSO, het Platform Bewegen en Sportstimulering en een klankbordgroep van sportverenigingen.

In juni heeft het college de conceptnota Sport en Bewegen in Gouda 2020 vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Ook is advies gevraagd aan de GASD.

Tijdens de inspraakperiode is in juni in samenwerking met de GASD een inspraakavond georganiseerd voor organisaties uit de sport en het sociaal domein.

Na de komst van het nieuwe college is gewerkt aan de aanpassing van de conceptnota op basis van de inspraakreacties.

Begin 2017 was er duidelijkheid over de financiële vertaling van het Actieprogramma. De bezuinigingstaakstelling voor sport vanaf 2018 is teruggedraaid. Ook is budget beschikbaar gesteld voor een Sportimpulsfonds, met als doel het stimuleren en faciliteren van projecten die gericht zijn op het vergroten van maatschappelijke participatie en het bevorderen van een gezonde levensstijl.

Dit is verwerkt in de nota Sport en Bewegen in Gouda 2020, die in het tweede kwartaal van 2017 ter behandeling aan de raad zal worden voorgelegd.

De concessie aan Sport.Gouda is in 2016 met 1 jaar verlengd. In 2017 wordt de nieuwe 10 jarige dienstverleningsovereenkomst aan de raad voorgelegd.

Naar aanleiding van vragen uit de raad is een evaluatieonderzoek gestart van de gebruiksmogelijkheden van het Groenhovenbad.

Eind 2016 ontstond onrust over de toepassing van rubbergranulaat op kunstgrasvelden. Uit onderzoek van het RIVM is gebleken dat er veilig gesport kan worden.

Omschrijving indicator	Streefwaarde (indien van toepassing)	Resultaat
Aantal inwoners dat minstens 30 minuten per dag beweegt	Hoger dan landelijk gemiddelde (65%)	Gerealiseerd: 66 % (onderzoek GGD HM2012, geen nieuwe cijfers beschikbaar)
Aantal kinderen dat 5 dagen per week 60 minuten per dag beweegt	Landelijk gemiddelde (4 t/m 12 jaar: 23 % en 12 t/m 17 jaar: 26 %)	11 - 17 jaar: 16 % (kerncijfers jongerenpeiling GGD MH 2013)

Voor indicatoren jeugd zie monitor sociaal domein

3.4.3 Wat heeft het gekost?

3.4.3.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2016	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Lasten				
PG Jeugd	26.364	26.609	28.416	-1.807
PG Onderwijs en educatie	12.630	12.638	14.752	-2.114
PG Sport	8.891	9.078	8.880	198
Totaal lasten	47.886	48.324	52.049	-3.724
Baten				
PG Jeugd	0	0	-1.125	1.125
PG Onderwijs en educatie	-1.278	-1.318	-3.905	2.586
PG Sport	-2.842	-2.871	-2.940	69
Totaal baten	-4.120	-4.189	-7.970	3.780
Saldo van baten en lasten	43.766	44.135	44.079	56
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	2.122	0	2.122
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	-65	-65	0
Gerealiseerd resultaat	43.766	46.192	44.014	2.178

3.4.3.2 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
Jeugd	1.807.000	N		1.125.000	V	
Jeugdmatch en project jongeren onder dak: De uitgaven aan jeugdmatch worden voor € 25.000 betaald door regiogemeenten. Daarnaast had de provincie in 2015 een subsidie verstrekt voor het project jongeren onder dak, in 2016 zijn ten laste van deze subsidie de laatste uitgaven gedaan. Per saldo is het resultaat neutraal.	71.000	N	I	71.000	V	I
Veilig Thuis, Crisis interventie team en jeugdpreventieteam: De RDOG voert namens de gemeenten in Midden Holland de taken Veilig Thuis, Crisis interventieteam en jeugdpreventieteam uit. De financiering van deze taken loopt via de gemeente Gouda. Per saldo is dit resultaatneutraal.	1.032.000	N	I	1.032.000	V	I
Regionale afrekening zorgkosten 2015: In de jaarrekening 2015 is een prognose opgenomen van de zorgkosten omdat er op dat moment nog op verschillende punten onzekerheden waren. Op basis van de huidige informatie uit de administratie moet deze prognose met € 257.000 naar beneden worden bijgesteld omdat de zorgkosten 2015 dus hoger blijken dan destijds was ingeschat.	257.000	N	I			
Regionale afrekening zorgkosten 2016: In 2016 zijn de gerealiseerde kosten per saldo € 361.000 hoger dan begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat het verlenen van zorg heeft geprevalueerd boven strak budgetbeheer. Er is dan gebaseerd op het advies van het sociaal team toestemming gegeven aan zorgaanbieders waar het budgetplafond reeds was bereikt om wel zorg te verlenen.	371.000	N	I	10.000	V	I
Overig: nadeel wordt met name veroorzaakt door extra uitvoeringskosten. Het wegwerken van achterstanden in de facturatie 2015 en 2016 kost zowel regionaal als lokaal meer middelen dan begroot.	76.000	N	I	12.000	V	I
Onderwijs en educatie	2.114.000	N		2.586.000	V	
Specifieke uitkeringen: Op de specifieke uitkeringen voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten (RMC) is meer uitgegeven en meer ontvangen dan begroot. De regeling OAB liep tot en met 2015. De regeling is in 2016 verlengd, dit is echter niet verwerkt in de begroting, waardoor er een forse afwijking tussen begroting en realisatie is ontstaan. Per saldo is resultaat neutraal.	2.572.000	N	I	2.572.000	V	I
Huisvesting onderwijs: In de Kadernota 2016-2019 was voor de sloop van het gebouw aan de Winterdijk 14 een bedrag geraamd van € 270.000. De voorbereidingen zijn gestart. Aan de raad wordt voorgesteld het resterende budget in 2017 opnieuw beschikbaar te stellen voor de feitelijke sloop.	265.000	V	I			
Huisvesting onderwijs: overig	26.000	N	I	19.000	V	I
Leerlingenvervoer: door scherpe aanbesteding die in 2017 afloopt en door minder solo ritten het afgelopen schooljaar zijn de uitgaven lager dan begroot.	138.000	V	I			
Leerplicht: Door het tijdelijk niet invullen van openstaande vacatureruimte zijn de uitgaven lager dan begroot.	73.000	V	I			
Overig	8.000	V		5.000	N	
Sport	198.000	V		69.000	V	
Tijdelijke intensivering welzijn en sport: In de Kadernota 2017-2020 was hiervoor in de jaarschijf 2016 een bedrag opgenomen. Dit budget is niet besteed. In het Actieprogramma is eenzelfde bedrag opgenomen voor het Sportstimuleringsfonds	125.000	V	I			

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
Sportstimulering: De activiteiten met betrekking tot de Impulsregeling Brede School sport en cultuur (combinatiefunctionarissen) worden in 2017 verder uitgevoerd. In 2016 zijn de voorbereidingen gestart voor stimuleren van bewegen door ouderen. De uitvoering van dit project zal in 2017 starten. Hierdoor is er in 2016 een voordeel ontstaan. Aan de raad wordt voorgesteld het budget in 2017 opnieuw beschikbaar te stellen, mede in verband met eisen op het gebied van cofinanciering.	80.000	V	I			
Onderhoud sportvelden: Dit betreft onder andere de door te belasten kosten van bijvoorbeeld energie en belastingen van de diverse sportaccommodaties die eerst door de gemeente worden betaald en daarna worden doorbelast naar o.a. Sport.Gouda. Dit is budget neutraal.	61.000	N	I	61.000	V	I
De eindafrekening van het OKT waterpolo dames laat een voordeel zien.	8.500	V	I			
Overig	45.500	V	I	8.000	V	I

3.4.3.3 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1)	Bedrag	V/N	I/S
De resterende opbrengstaakstelling van de voormalige panden van Kunstpunt Gouda en de bibliotheek is niet gerealiseerd. De hieraan gekoppelde begrote toevoeging aan de algemene reserve heeft daarmee eveneens niet plaatsgevonden.	2.122.000	V	I

3.4.3.4 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen * € 1.000)	Gepland 2016	Werkelijk 2016	Vershil
Nieuwbouw zwemaccommodatie	177	105	72
Onderwijshuisvesting	3.053	889	2.164
Renovatie sportvelden	644	400	244
Sport	82	61	21
TOTAAL	3.955	1.454	2.501

Toelichting op het investeringsoverzicht

Nieuwbouw zwemaccommodatie

De laatste nazorgpunten zijn in 2016 opgelost en de daaraan gekoppelde laatste betaling aan de aannemer heeft plaatsgevonden. Het krediet is daarmee afgerond.

Onderwijshuisvesting

De tijdelijke huisvesting voor scholen in Westergouwe is in 2016 afgerond.

Direct gekoppeld aan de verhuizing van de (V)so De Ark naar de Clematislaan is de verhuizing van een deel van de basisschool de Triangel. Het doorschuiven van investeringen in De Ark betekent automatisch ook het doorschuiven van de gedeeltelijke verhuizing van de Triangel, en het daarvoor gereserveerde krediet.

Renovatie sportvelden

In 2017 zullen deze kredieten worden aangewend voor kunstgrasveld renovatie en renovatie half hockeyveld.

Sport

Eind 2015 stonden er de met betrekking tot de nieuwe gymzaal in Korte Akkeren nog enkele financiële verplichtingen open. Deze zijn in 2016 voldaan waarmee het krediet kan worden afgesloten.

3.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Bij de foto:

De nieuwbouwwijk Westergouwe in ontwikkelt zich in een snel tempo, hier de Burgemeester van Dijkensingel.

Over het programma:

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan een stad waarin het goed wonen, werken en recreëren is.

De gemeente scheidt de ruimtelijke randvoorwaarden en mogelijkheden voor adequate huisvesting en een woon- en leefomgeving waarbinnen iedereen zich veilig en prettig voelt. Dit gebeurt door maatregelen te nemen voor de korte termijn als door het creëren van de juiste voorwaarden voor de langere termijn. Inwoners krijgen zelf ook de ruimte voor initiatieven om hun eigen woonomgeving te verbeteren. Om de woningvoorraad in Gouda in kwantitatief en in kwalitatief opzicht te laten groeien wordt intensief gewerkt aan de projecten Westergouwe, Middenwillens, Gouda-Oost en Korte Akkeren. Ook is in 2016 ingezet op het maken van nieuwe prestatieafspraken op basis van de nieuwe woonvisie.